

Erdészek látogatása Tömördön

Az Országos Erdészeti Egyesület Rába-menti Helyi Csoportja a szokásos éves családi napján 2013. augusztus 3-án Tömördre látogatott. A szakmai alapon szerveződő, de alapjaiban baráti társaság tagjai erdészek, vadászok és néhány szakmán kívüli támogató.

A 70 résztvevőt – zömben házaspárokat és néhány gyermeket – házigazdaként jómagam, társszervezőként pedig *dr. Szép Tibor* köszöntötte. Átadva *Kollárits Gábor* polgármester üdvözlését is. A társaság mindvégig élvezte „Tömörd Köz-társaság” kisközségi szintű, őszinte vendégszeretétét.

Az *Éder Lászlóné* és kedves családja közreműködésével készült kemencés langalló és a hozott csikvándi disznóölési finomságokból álló, Faluháznál elfogyasztott reggeli közben az egyesület tagjai megismerkedtek Tömörd múltjával, jelenével és érdekességeiből álló likőr különlegességeivel is. Egyaránt nagy sikere volt a szagos müge, a róka-gomba és az almás mézes pálinkának, valamint a zölddió likőrnek. A szagos mügét nem véletlenül hívják májusvirágnak, vagy erdőmester fűnek. Az erdész feleségek régi, eredeti receptje szerint belőle készült a „Jägermeister”.

A délelőtti folyamán a társaság könnyű sétákkal tarkított szakmai bemutatón vett részt. Az első megállóhelyen, a Nyakas-majornál a felhagyott és kitermelt almás területén a szajkó közreműködésével történő természetes erdőszülést figyeltük meg. Kedves, bohém madarunk több száz hektár kiterjedésben szép, egészséges és főleg „ingyen” erdőt hozott létre az elvesztett és elrejtett cser, kocsányos és kocsánytalan tölgy makkokból. Benne gyertyán, vadkörte, erdei fenyő stb eleggyel. Mindenféle ültetés, ápolás, vadkárelhárítás nélkül, pedig a területet a helyi vadásztársasági

A középmező termőrétegű cseri talajon elfogaadható erdő is állhat

tagok úgy emlegetik, mint a „Tömördi Serengetit”. A természet ereje csodálatra méltó, a szajkó pedig az erdész barátja!

A nagyerdőben előbb a „szénégetőnél” a térségre jellemző cseri talajok mintagödkrét és a rajta található cserestölgyes erdőállományt tekintettük meg. A több mint 60% kavicsstartalmú talaj nehezen művelhető és csak a mélyen gyökeredző fafajaink, a cser és tölgyfélék számára biztosít jó-közepes termőhelyet. Az aszályos periódusokban a cementálódott réteget áttörni nem képes lucfenyő, sőt erdei- és vörösfenyő tömeges pusztulása az egész erdőtümben feltűnő jelenség. Okuljunk belőle!

Menet közben szó esett a magyarok „Mária Zarándokútjáról” is, amely Mariazellből indul, Csíksomlyón ér véget és eközben átszeli Tömörd-Csepreg erdőtümbjét is. A bibliai idézeteket és információkat tartalmazó kőoszlopok és esztétikus fajok végigkísérték útvonalunkat.

Balra az ingyen erdeifenyves, azóta kezelt magánerdő

A harmadik megállóhelyen, a 2. és 3. kunyhó között, a folyamatos erdőborítás szép és főképp tanulságos „Pro Silva” jellegű spontán felverődésű lékijére és mellette egy természetes mag önvetnyülésből származó erdeifenyő magán-erdőre vetettünk pillantást. A sok kérdőjel ellenére is elgondolkoztatásra készítettek minket a látottak.

Déli 12 órakor a Peruska Mária Kápolnánál *Dumovits István* atya várt ránk. A rá jellemző barátságos, elkötelezett és hagyományokat tisztelő módján elmesélte nekünk a kegyhely történetét, szólt a már hosszú múltra visszatekintő háromnyelvű vadászmiséről és a szobrok eredetéről is. Mondandóját számos, a térséget ismertető érdekességgel fűszerezte.

Szokásainknak megfelelően, az Országos Erdészeti Egyesülettől elismerő kitüntetést kapott *Kozma Béláné Erzsike* az „Erdész Becsület Tanszéken” megosztotta velünk életpályáját, gondolatait a

Csoportunk mint hallgatóság a Peruska Mária Kápolnánál

szakma és a magyar vidék múltjáról, jövőjéről. Végső összegzésként a hazaszeretetet, a kitartást, a hitet és a családot emelte ki mint jövőnk zálogát.

Ezt követően a helyi csoportunk által mintegy „örökbefogadott ügy”, a Viski Magyar Óvoda építésének állásáról beszélt a szintén nálunk vendégeskedő *Jenei Károly* viski református lelkész. Nem könnyű ma magyarnak és elkötelezettnek lenni a Kárpátalján, de az ottani közösség – élvezve az anyaországi hivatalosságok és civilek támogatását – helyén és megmarad. Jenei Károly barátunk megköszönte a Rába-menti HCS évek óta tartó anyagi és erkölcsi támogatását. A követő adományozáskor 270 000 Ft-ot adtak tagtársaink a nemes ügyre.

A kápolnánál az egyesületünk koszorút helyezett el az „Erdész-Vadász Ősök” emlékezetére. A Peruska Mária kegyhelynél zajló programunk az Atya és a Lelkész Úr áldásával ért véget. Felémelő érzés volt!

A meglepetés ebédet ismét a Tömördi Faluháznál szervírozták. Kemencében, egészben sült, töltött süldő disznó, bajor káposztasalátával. A felséges ízeket nem rontotta el, de elgondolkoztatott, hogy mindezt miért kellett Unterpullendorfból (Alsópulya) hozatnunk. Lehet, sőt valószínű, hogy a disznó, a káposzta, a kemencét rakó kőműves és a sült szakács is magyar volt. Itthon miért nem működik a rendszer?

Délután, a nagy forróság ellenére testületileg levonultunk a község templomához. Előbb az I. és II. világháború tömördi hősi halottainak, valamint a trianoni tragédia emlékére megkoszorúztuk a Szombathelyi Erdészeti Zrt. önzetlen támogatásával, a Tömörd Községért Közalapítvány által állított trianoni kettős keresztet.

Utána a község templomában, amelynek védője Szent Ilona, *Szabóné*

Kiss Ágota, a Tömörd Községért Közalapítvány kuratóriumi elnöke beszélt a község és a templom múltjáról, ismertette Szent Félix ereklyéjének történetét is. Köszönjük neki, több mint érdekes volt!

A nagy hőségre tekintettel a délutáni programokat leszűkítettük. Elmaradt a Tömördi Madárvárta, az Ablánc-patak völgyének, a Szent Ilona szobornak és a tömördi Ilona várnak (honfoglalás korabeli földvár), valamint a skót felföldi marháknak a megtekintése. Ezeknek az érdekességeknek a megismerésére majd legközelebb kerítünk sort.

A Faluházhoz visszatérve – hűsítő poharazgatás közben – ismerttem a honfoglalás kori magyarság vaskohászatát (persze az internet segített, de vannak személyes somogyfajsi élményeim is), amelynek a község is a létét köszönheti. Eleink a „nemeskéri” típusú

Séta a szajkó erdőben, Nyakas-major

A vacsora alatt már ráhangolt *Tóth Marcell*, fiatal harmonikás barátunk, akinek kíséretével közel éjfélig tartott a soproni erdész és más nóták felidézése.

A program tulajdonképpen csak a másnapi früstök után ért véget, hiszen 22 tagtársunk éjszaka is élvezte „Tömörd Köztársaság” vendégszeretetét. Egyöntetű kinyilatkozásuk szerint a nagy meleg ellenére igen jól lehetett aludni, „a tömördi levegőt harapni” lehet. Ennek megfelelő volt reggelikor az étvágy is.

Barátainknak köszönjük a megjelenést, jelenlétükkel megtisztelték kisközségünket. Vigyék magukkal jó hírünket és az Atya, valamint a Lelkész Úr áldását!

Nagy Imre

Fotók: **Ábrahám Gáborné**,
Kóbor Gézáné

Nyirádi Lajos éremgyűjteményét őrzi az Egyesület Könyvtára

Ritka, értékes és különleges gyűjtemény letéteményese és bemutatója lett az OEE Wagner Károly Erdészeti Szakkönyvtára. Ez év októberében néhány Nyirádi Lajos erdőmérnök (1921-1999) erdészeti, faipari és vadászati tárgyú érmekből, plakettekből és jelvényekből álló gyűjteményét örökösei, *Nyirádi Ágnes*, *dr. Nyirádi László* és *Nyirádi Lajos*, határozatlan időre átadták megőrzésre és bemutatásra az Országos Erdészeti Egyesületnek. A közel 100 darabból álló átvett kollekciónak reprezentálja a Nyirádi Lajos és Rácz Józsefné Dr. tollából 1993-ban megjelent „Erdészeti vonatkozású magyar érmek és plakettek” című, az Erdéztörténeti Közlemények VIII. köteteként kiadásra került műben szereplő érmek több mint kétharmadát és a könyvben meg nem nevezett további 15 érmet. A rendkívüli formagazdaságot felvonultató fém-, fa- és agyagplasztikákat tartalmazó gyűjtemény

Könyvtárunk féltve őrzött kincse lett és megtekinthető az egykori Selmecbányai Akadémiáról származó üveges tároló szekrényekben.

Nyirádi Lajos kollégánknak nemcsak ezt a nagyszerű gyűjteményt köszönhetjük, de Könyvtárunkhoz való kötődése is közismert. Az 1950-es években Riedl Gyula bácsi elődje volt a Könyvtár vezetésében és az akkori Erdőterv igazgatójaként egyik kezdeményezője az 1960-as évek elején történő katalogizálásnak is. 1962-ben pedig, az Egyesületnek az akkori Tözsdepalotába való átköltözésekor a könyvvállományt ruháskosarakban szállították, pontosabban Nyirádi Lajos és Riedl Gyula cipelték át az új székhelyre.

Nagyrabecsült néhány kollégánknak és örököseinek ezúton is hálásan köszönjük a szép gyűjtemény átadását!

Dr. Sárvári János
a könyvtár őrje

A Titkár úr kritikusán hallgatja a tagjelöltet

bucakemencékben olvasztották a gypvasércet, fejlett kézművességük és jól szervezett államrendjük civilizált népet jellemeztek.

Színesítette a programot *Horváth József* egykori hegybíró, a legnagyobb Csepreg Bene-hegyi bortereleő bemutatója. Borai közül osztatlan sikert a 2012. évszárátú Chardonnay fehér és a 2011. évszárátú Pinot noir vörösbor aratta. Barátunk, a tiszteletbeli erdész stílusa és gondolatai *Hamvas Béla*, *Márai Sándor* és *Krúdy Gyula* szellemét idézték. A szép lovokról, a „Csepregi Lófuttatásról” és Pünkösdi Király Választásról” is szó esett, ami *Jókai Mórt* is megihlette.

Mindeközben a Répce-völgye Vt. profi szakácsai, *Kontó Sándor* és *Horváth Tamás* révén elkészült a kitűnő vaddisznópörkölt, amit az ismét éhes közönség jóízűen fogyasztott.

